

jeg for mit Vedkommende er overbevist om, at Præsterne i Reglen hidtil have havt mere af Embedsindtægter end af virkelige Embedsforretninger, saa vil jeg dog nødtigt være med at dictere dem et nyt Paalæg af Forretninger, uden tillige at indskrænke deres hidtilværende Forretninger. Jeg finder desuden, at Præsternes Dannelse er altfor kostbar for Staten, til at man skulde opoffre den til saadanne Sæger, som enhver Mand, der har almindelig Forstand, kan udføre; thi jeg er overbevist om, at, naar en Bonde f. Ex. bliver valgt til at have Tilsyn med Skolen, da vil han udføre det paa en meget tilfredsstillende Maade. Hidtil har Præsten været Skolens Tilsynsmand, men har havt Tjenere, saasom Skolepatronen og Skoleforstanderen. Har Skolelæreren f. Ex. andraget hos Skoleforstanderen om Bøger, Skrivemateriale o. s. v., saa har han svaret: Den Sag vedkommer Skolepatronen; har han derpaa henvendt sig til Patronen, saa svares: jeg indlader mig ikke paa at foretage saa betydelige Indkjøb, før Præsten har gjort Indstilling dertil, og har han endelig henvendt sig til Præsten, saa har Svaret lydt: jeg har kun at paasee Undervisningen, det Dvrige er Skolepatronens og Skoleforstanderens Sag, og, naar der har været Tale om Skolebesøg, saa har Præsten ikke havt Tid, formedelst ministerielle Forretninger, og Skolepatronen har havt administrative Forretninger, og Skoleforstanderen har havt uopsættelige Forretninger, og paa denne Maade har man, efter min Tanke, slet intet Tilsyn havt, skøndt man har havt 3 Tilsynsmænd. Det var derfor mit Ønske, at Præsten ikke skulde være pligtig til at føre dette Tilsyn, da Staten jo desuden har 2 andre Mænd, nemlig Biskoppen og Provsten, til at føre Tilsynet med Skolerne; Kommunen maa jo naturligtvis ønske at faae et godt Tilsyn med Skolerne, og de Mænd, som den udnævner til at paasee Skolens Lørv, vilde vistnok lade det være sig magtpaaliggende at udføre dette. Hvert paa en tilfredsstillende Maade. Det kan meget godt være, at Præstens Sæde i Sogneforstanderskabet kunde være vigtigt med Hensyn til Bestyrelsen af Fattigvæsenet, derimod kan jeg intet indvende; men man kunde virkelig, efter min Tanke, meget godt udelukke ham med Hen-

syn til Skolevæsenet, og dog alligevel faae Skolens Lørv varetaget paa en heldig Maade.

Ordføreren: I Anledning af, hvad den høitærede Indenrigsminister bemærkede, angaaende Redactionen af Fleertallets Forslag, skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at jeg er gaaet ud fra, at, naar der i Lovens flaaer, at Medlemmernes hidtilværende Antal bliver usorandret, saa har det været Meningen, at ogsaa de, som hidtil vare indtraadte uden Valg, skulde medregnes i det Antal, som for Fremtiden bliver at vælge, dog med Undtagelse af Sognepræsten, som for en Deel endnu vedbliver at fungere. Saavel dette Spørgsmaal som det andet Punkt, den ærede Minister berørte, vil imidlertid blive gjort til Gjensstand for nærmere Overveielse i Udvalget inden 3die Behandling. — Hvad Mindretallets Forslag angaaer, da har jeg allerede erklæret, at jeg, hvad Realiteten angaaer, tiltræder det, og skal altsaa ikke indlade mig paa at imødegaae de ærede Talere, der have forsvaret det. Endeel af de Grunde, som de have anført til Forsvar for det, kan jeg tiltræde, om end ikke dem alle; men det, hvorpaa jeg lægger Vægt, er, at, forsaavidt der er et bestemt Ønske hos Rigsdagen om i indeværende Session at faae gennemført en Lov som den nærværende, da bør man stemme imod Mindretallets Forslag, paa Grund af den Erklæring, vi have hørt af den høitærede Indenrigsminister, en Erklæring, som jeg i Forbigaaende sagt med Bished forudsaae at maatte komme. Iøvrigt beroer det jo ikke alene paa den høitærede Indenrigsminister, hvorvidt vi i denne Session kunde faae en Lov, som indeholder en saadan Bestemmelse som den, der er foreslaaet af Mindretallet, og efter det Kjendskab, jeg har til samtlige de Stadier, som dette Forslag vil have at gennemgaae, førend det bliver til Lov, tror jeg at burde tiltræde dem, som ønske at Loven maa gaae igjennem, at forfaste Mindretallets Forslag. Naar det er ytret, at man derved fremdeles benytter Præsten til disse verdslige Forretninger, saa maa jeg dog tillade mig at gøre opmærksom paa, at man fritager ham for de Forretninger i Sogneforstanderskaberne, som ikke høre under Skole-